

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 20, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.80 4.— za pol leta 5.— 8.— za vse leto 10.— 16.— Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvc., v Gorici po 3 nvc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nvc., v Gorici 4 nvc.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtica in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprožoma upravništvo ulica Caserma 13. Odprto reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Boj za slovensko šolo.

Boj za slovensko šolo, boj za naobrazbo, za omiko, za kulturo! To je pač plemenit in svet boj! In tržaški Slovenci bili bi ničredni narod, ako ne bi izvojevali tega boja do poslednjega postavnega sredstva. Ne, tako se nečemo omadeževati pred slovenskim svetom, ampak nadaljevati hočemo boj za sveto in pravično stvar, v trdni veri, da ni tako daleč oni dan, ki nam donese zmago in zadoščenje. Boj se nadaljuje torej: gospod dr. Gregorin je dne 7. t. m. v imenu slovenskih starišev uročil rekurs proti odloku visokega ces. kr. namestništva, s katerim so se odbile prošnje za osnutje slovenske šole v Trstu. To vam je razsejen dokument, v katerem je imenovani posp. odvetnik izredno trudoljubivo nabral ogromno statističnega materiala, dokazov in argumentov v podkrepljenju zahtevanja tržaških Slovencev po prvotnem sredstvu za naobrazbo — po osnovni šoli.

Uverjeni smo, da ugodimo našim čestitim čitateljem, ako jim doslovno podamo ta utok, v katerem je vsestranski pojašnjen in preračljano šolsko vprašanje Tržaško.

Da pa bode material bolj pregleden, razdelili smo vsa utoka v odlomke s posebnimi naslovi. To razdeljenje velja le za naš list, utok sam je seveda splešan nepretržno.

Utok se torej glasi:

Visoko ces. kr. ministerstvo
 za bogoočastje in uk!

Proti odloku c. k. namestništva z dne 1. julija 1894 št. 10031/VII ex 1894, priobčenemu nam odlokom slavnega magistrata z dne 11. julija 1894 št. 36527/VI pod ./. ulazimo podpisani v svoje in v ime soprosilcev pravočasno ta-le utok:

Tirjamo slovenske rešitve!

Najprvo pritožiti se je nam proti temu, da nam je slavni mestni magistrat na slovenske prošnje naše priobčil odlok visokega c. k. namestništva v italijanskem namesto v slovenskem jeziku, prezirajoč s tem očitno člen 19. državnih osnovnih zakonov, ki jamči vsem avstrijskim narodom enakopravnost v šoli, uradu in javnem življenju.

354 slovenskih otrok v Trstu brez slovenske šole!

Prehajajo na meritorno vsebino izpodbijanega odloka c. k. namestništva konstatovati nam je takoj na prvem mestu, da prisnava napadeni odlok na podlagi uradnih poizvedovanj, vršivih se valed naših prošenj, da je bilo v petletni dobi 1888-1889 do 1892-1893 v okrožju mesta tržaškega 354 slovenskih otrok, dolžnih pohajati šolo, oziroma, da je doseženo petletno povprečno število 1708 otrok. Ker bi po državnem šolskem zakonu (§ 59) v zvezi s členom 19. državnih osnovnih zakonov za opravičenje zahteva, da se v mestu tržaškem, kjer dosedaj ni nobene slovenske ljudske šole, ustanovi taka šola, zadoščalo petletno povprečno število 40 slovenskih mestnih otrok, misliti bi moral vsakdo, da vis. c. k. namestništvo kakor oblast, katere bi

morala skrbeti za to, da se dá priložnost tudi slovenskim otrokom tržaškega mesta, da se izobrazijo v materinem svojem jeziku, prepreni sklep tržaškega mestnega sveta, s katerim se je odbila naša opravičena prošnja za slovenske ljudske šole v mestu tržaškem, ter da zaukaže mestnemu magistratu, da ustanovi na svoje stroške tako šolo.

Visoko c. k. namestništvo premenilo svoje, slovenskim šolam ugodno menenje ter se postavilo na stare stališče!

To upanje je bilo opravičeno tem več, ker so se vršile na ukaz namestništva dolgotrajne preiskave in ispraševanja o prošnjah za slovenske šole podpisanih prosilcev, tako, da se je smelo s ozirom na tak ukaz sklepati, da je vis. c. k. namestništvo zapustilo stališče, katero je zavzemalo v svojem času nasproti analogni prošnji, uročeni dne 22. septembra 1884. leta od slovenskih starišev mesta tržaškega. Ta nada, da se postavi vis. c. k. namestništvo sedaj na drugo, zakonu, fiktivnim razmeram in pravičnosti (Billigkeit) jedino odgovarjajoče stališče ter da prizna opravičenost naših prošenj, bila je utemeljena tembolj, ker so se isto vis. c. k. namestništvo v teku preiskovanj, vršivih se o naših prošnjah, v svojem odloku z dne 10. aprila 1892 št. 11105, namenjenem slavnemu mestnemu magistratu tržaškemu, izrazilo približno tako-le:

„Ker manjka tržaški provinciji deželni zakon o ustanovitvi šol, mora se imeti ozir na ustanove politične ustave za elementarne šole (prejšnji šolski zakon) v soglasju z navodili, sodržanimi v členu 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867.“

Ta politična ustava, ki je bila šolski zakon pred državnim šolskim zakonom z dne 14. maja 1869. št. 62, ustanovlja namreč v § 1. sedemnajstega poglavja, da je ustanoviti farno šolo povsod, kjer je reden dušobrižnik (dušni pastir); v § 2. istega poglavja, da je ustanoviti občno šolo tam, kjer se nahaja v okrožju pol ure 100 otrok, dolžnih pohajati šolo; in v § 3. omenjenega poglavja, da je ustanoviti posebno šolo tudi za manjše število otrok in za manjšo oddaljenost, ako zahtevajo to posebne razmere, to je, ako otežujejo dohod do šole lega, hribovi, jarki, reke, močvirje, sneževje in deževje.

A ne le, da je c. k. namestništvo odstopilo v napadanem odloku od ravnokar navedenega nazora ter potrdilo nazore slavnega mestnega magistrata, odbivši naše prošnje, nego isto visoko c. k. namestništvo postavilo se je v naše začudenje proti opravičeni naši zahtevi na še bolj radikalno stališče, kakor slavni magistrat sam, kar dokažemo nižje ter pri tem krivo tolmačilo duh zakona, ne oziraje se na rasloge pravičnosti (Billigkeit), utemeljene v fiktivnih razmerah. Vidi se iz odloka visokega c. k. namestništva, da je naše prošnje pač rešil političen uradnik, ki pozna mrtvo besedilo šolskega zakona, ne pa šolnik, kateremu

je pred očmi živi organizem ljudskega šolstva. Da je ta trditev opravičena, naj sledi iz sledečih navedeb in razmotrivanj.

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

Poslanec Šuklje in mi. V večernem izdanju od četrta smo završili poročilo o volilskem shodu poslanca prof. Šukljeja v Metliki. Menda ne treba posebno naglašati, da se nikakor ne strinjamo z izvajanji gosp. poslanca, v kolikor so se iste dotikale sedanjega političnega sistema in pa taktike naših poslancev. Priobčili smo došlo nam poročilo zgolj zato, ker se držimo načela: Audiatur et altera pars — to je, da treba slušati tudi nasprotno menenje, ako hočemo, da se zbistrijo pojmi. Gosp. poslancu privoščimo primeren odgovor, kakor hitro nam bode dopuščal prostor, to je, ko završimo priobčevanje utoka radi slovenskih šol v Trstu.

Mračni se, mračni za nemakoliberalno stranko namreč. Vsa znamenja kažejo namreč, da je ta stranka izgubila poslednjo mrvico zaupanja med ljudstvom in bliža se orjaškimi koraki onemu usodnemu trenutku, ko bode v državnem zboru zastopala le interese posamičnih stanov in skupin: veleposstvo in pa trgovinske zbornice, in jej zdrene iz rok poslednji pravi ljudski mandat. Na Dunaju — torej v središču države — zgrablja mandat za mandat, na nemškem Češkem je izgubila ves upliv, a sedaj jej je pričakovati poslednjega udarca na Štajerskem in na Koroškem, v katerih deželah je gospodovala od sedaj brespogojno. Na nemškem Štajerskem je imela v poslednjem času itak še jeden sam pravi ljudski mandat — pokojnega dra. Heilsberga — v svojih rokah, in še ta mandat izgubi skoro gotovo pri prihodnjih volitvah. In še le Koroška! Tu je bil pravi Eldorado nemških liberalcev, tu je bila najvarnejša trdnjava nemškemu liberalizmu. In tudi v tem varnem satočišču prišel je nemški liberalizem ob ves kredit. Tu je oddati sedaj 2 mandata in so dopolnilne volitve že raspisane. Sodeč po volilnem gibanju moremo računati, da nemški liberalci izgube tudi ta dva mandata. V isti meri, kakor pada nemško-liberalni upliv, narašča veljavnost nemških nacionalcev, antisemitov in konservativcev. A stranka, ki ni v stanju obdržati nijednega ljudskega mandata in se opira le na privilegovane stanove in skupine, taka stranka je abdicirala kot zaresna politična stranka. Prav je imela nedavno dunajska „Reichspost“, ko je rekla, da so gospodje Plener in družba generali, ki imajo pač velik generalštab okoli sebe, ne pa — vojakov. In ta stranka brez vsakršne zaslombe v narodu je sedaj odločilna v notranjem političnem položaju države naše; s tako stranko se družijo naši koaliranci! Ali se ne pravi to zidati svojo hišo na pesek! Sedaj

more razumeti pač vsak otrok, zakaj se ta stranka toli protivi pravični preosnovi volilnega reda. Vč namreč, da volilna preosnova bode vihar, ki jo neusmiljeno popihne raz političsko površje. Na pratih je torej lahko zračunati, komu so služili naši slovenski koaliranci, ko so pomagali strmoglaviti grofa Taaffe-a volilno preosnovo. Tudi mi nismo sicer nedostopni razlogom zdravega oportunitizma, ali tega vendar ne moremo razumeti, kako pride pobožni in cerkvi katoliški nepremično udani narod slovenski do tega, da bi moral potajevati svoje idejale in svoje vitalne zahteve v ta namen, da se rešijo — židovstvo in njega za blagor nižjih slojev skrajno pogubna gospodarska načela! Vse, kar je prav, čitali smo nekoč v ljubljanskem „Slovencu“, dá: vse, kar je prav!

Usodna naredba za Galiske Ruse.

Justični minister je v soglasju z naučnim ministrom izdal te dni naredbo, da morajo sodne oblasti po Galiciji in Bukovini odselej obdelevati z ruskimi strankami le fonotičnim pravo-pisom, ki je že leto dni v rabi po Galijskih šolah.

Cerkveno-politiško gibanje na Ogerskem. Ministerski predsednik ogerski, dr. Wekerle, je te dni v Nagybanju jako resolutno govoril tako proti narodnostim, kolikor proti radikalcem. Oplašil pa menda ni nikogar so svojimi grožnjami, kajti odmev njegovim izvajanjem je v klerikalnem taboru istotako odločen. Klerikalni „Magyar Allam“ mu odgovarja nastopno: Zastonj so vsi računali zvitega ministra. Mi moramo uveljaviti pravo voljo naroda. Mi bodemo agitovali s isto pravico, kakor so agitovali dr. Wekerle in njegovi privrženci. Ako so imeli ti-le pravico še jendenkrat odklonjeno predlogo vnovič usiliti magnat, potem pa je tudi nam pravica agitirati proti postavi tako dolgo, dokler ne dosežemo svojega cilja. Zastonj nam žuga Wekerle s materialno in formalno silo države. Mi vemo, da ta država smo mi. Wekerle ne vlada v imenu božjem, ampak v imenu ponarejene narodne volje. Prognati moramo torej Wekerle od prirojenosti si vladno klopi. Mi bodemo umeli bojevati se in če treba tudi krvaveti za odpravo naših verskih pritožeb, dokler si ne priborimo svoje svobode vesti. Mi ne odstopimo, ako bi tudi morali liberalno utrdbo napolniti stotinami ali tisoči trupel. „Miru ne bode“ — te besede naj si zapomnijo liberalci Wekerle in njegov „šepetalec“ Tisza. — Po bojevitosti teh besed se da sklepati, kako silno so se varali Žido-Madžari, ako so se nadejali „miru“ valed cerkveno-politiške preosnove. Vae kaže, da se boj še le pričinja.

Velike ruske vojaške vaje. Prihodnji teden odpotujeta ruski car in cesarjevič v Krasnoje selo, da prisustvujeta tamošnjim velikim vojaškim vajam; velike vaje pri Smolensku pa prično dne 6. septembra. Franco-ska odposlje k ruskim vojaškim vajam generala Moutona, načelnika francoskega generalnega štaba.

— Nikdar, zaječi deklica.
 — Ali da nam more tvoj zaročnik, kateri gleda z neba na nas, govoriti, rekel bi ti: Poslušaj mator!
 — A česa želite od mene? razširi deklica oči.
 — Da svojo večno ljubezen, izpregovori gospa Konjska, katere je stala doselej molče za Zofijinim stolom, položila na žrtvenik vzvišen, blagoslovljen.
 — Ne razumem.
 — Da se omožiš, reče blago Anka.
 — S kom? vpraša urno deklica.
 — Z Gabrijelom Tahijem, odgovori mirno gospa Ursula.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

109

Kmetški upor.

Spisal August Šenoa. Preložil I. P. Planinski. — XXVII.

Pri oknu mokriškega gradu sedi Zofija Heningova. Silno je upadla. Ispod bledosti nežnega ji lica gledajo modre žilice. Lasje ji padajo razmršeni po ramenu, a motne oči gledajo v tla, le sedaj pa sedaj se povzdignejo, premerijo divno pokrajino, katere se razprostira pod njimi, in pogledajo nazadnje na istok. Tedaj se primakne drobna ročica k srcu, na dolgi trepalnici se začetvi solza, a blede ustnice se močnejše stisnejo. Gospa Ursula je prišla z Zofijo, da se mlada

popravi, ker jo je poročilo o strašni smrti Milića ranilo v srce. Za materjo in sestro je prišla tudi gospa Konjska, da dokonča svoj modri sklep. Po cele dni sedi Zofija in gleda molče preda, a za dolgih nočij moči vzglavje z gorkimi solzami. Samo časi gre s sestro Marto v perivoj, da si ublaži jade v vonji gozdnega zelenja.

V sobi je tudi Ursula in gospa Anka.

— Draga hčerka, izpregovori mati, pogladivši z roko čelo žalostne hčere, poslušaj me. Govoriti mi je s teboj, govoriti o važni stvari. Ti si dobra in poslušna in nadejem se, da se boš pokorila materini volji.

— Govorite, mati, odgovori deklica tiho, gledač z roko svoje gladko krilo.

— Dokler je bilo le količkaj nade, na-

daljuje mati, da se ti tvoj neusojeni zaročnik povrne, čakala sem mirno, ker se nisem hotela dotakniti tvojega srca, da si je v meni že davno zginito vsako upanje. Omenila sem ti že, da bi bilo treba misliti na drugo možitev, ali ti si se ujezila in jaz sem molčala. Danes je drugače, danes vemo, da krije neerečnega mlađenčiča črna zemlja, a mrtveci se ne vračajo iz groba — — — — —

Gospa Ursula umolkne za hip. Zofiji se vzdigajo prsa močnejše in devica zahtti. Ursula pravi nadalje:

— Dovolj si jokala, mlada, za svojega pokojnega ljubimca.

— Za večnega ljubimca, zaječi Zofija.

— Dobro, za večnega! Ti veš, da je bil dober in blage nravi, ti ne boš, vem, za svojega življenja drugega ljubila — —

Obglavljenje Caserija. Iz Pariza poročajo dne 9. t. m., da bode Caserio obglavljen še prve dni prihodnjega tedna. Tudi trg, na kojem bode obglavljen morilec, je menda že določen, kajti obglavljenje bode javno.

Različne vesti.

Nj. Vel. cesarica na „Rivieri“. Kakor poročajo iz Nizze, nameruje Nj. Vel. cesarica v prihodnjem mesecu nastaniti se za kakih 14 dni na „Rivieri“.

Umrli visok uradnik. V Luhačevcih na Moravskem je umrl ministerski svetovalec Karol German, referent pri naučnem ministerstvu o ljudskem šolstvu, star 64 let.

Pokojni ministerjalni svetnik je bil v narodnem pogledu zelo pravičen mož, tako, da moramo iskreno obžalovati njega preneglo smrt.

Nov notar. C. kr. notar dr. Anton Ballaben je pooblaščen odpreti notarijatsko pisarno s sedežem v Sežani.

Nižji gimnazij za Idrijo. Obdinski svet v Idriji sklenil je delovati v to, da se osnuje v Idriji nižji gimnazij. Ta sklep so izročili posebnemu odseku sedmerih članov, koji naj stori daljne shodne korake.

Tretji občni zbor slov. fer. društva „Sava“ se bode vršil v prostorih narodne čitalnice dne 18. avg. v Ljubljani. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo odborovo; 2. določilo društvenega delovanja za bodoče leto potom navoda in proračuna; 3. oglasni predlogi; 4. interpelacije; poročilo preglednikov; 5. volitev predsednika, treh in najmanjših odbornikov in dveh preglednikov; 6. slučajnosti. — Začetek zborovanje ob 10. uri dopoldne.

Za svetoivansko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda deloval je v namen, da ista postane pokroviteljica nekdo z „bafetami“ in „mošketo“ v Ljubljani 80 stotink; neki podnosni brkač 20 stotink. Živeli svetoivanski kosmači!

Iz Trsta se nam piše: V „Edinosti“ št. 92. sj. izd. je neki dopis z „Zgornjega Krasa“. Ta dopis je pravo ogledalo za mnoge slovenske vasi, trge, mesta in dežele. Prvi del dopisa ni tako važen. Dopisnik želi, da bi se kruh prodejal na kg. To bi bilo gotovo najbolje. Toda po deželi se navadno delajo hlebi po 20 ali 10 nč. Ako pa je kruh premajhen, temu se lahko pomaga. Zupanstvo naj se večkrat prepriča kako je s kruhom. Ako je premajhen, to je, prelahak, naj ga pobere in ubogim razdeli. Boste videli, kako to pomaga!

Da pa družina prodajalčeva, katera si je na Krasu opomogla, prezira domači jezik, to pa je dovolj žalostno. (Ako govorimo več jezikov, je to dobro in koristno. Toda to se mora vršiti tako, da nikogar ne žalimo ali zaničujemo.)

Tisti slovenski lahoni in kranjski pečeni Nemci, so prave zgage za slovensko narodnost.

Kdo pa je temu kriv? Največ mi sami! Zakaj podpiramo ptujce? Vam g. dopisnik bi svetoval to-le: Odprite še eno prodajalnico. Pogodite se s kakim zavednim, zanesljivim trg. pomočnikom, pomagajte mu in „nemakutarija“ pozebe gotovo. Ako pa vam to ne ugaja, pomagajte si drugače. Kdor hoče imeti domače sadje, sadi drevje. Tako storite tudi pri vas. Pošljite kakega nadarjenega mladeniča v kako trgovino. V treh ali štirih letih imate za domačo potrebo domačega prodajalca. Ako ni premožen, podpirajte ga!

Kdor hoče šteti, naj tudi seje. Na ta način bi imele vasi, trgi, mesta in dežele domače dijake, to vem iz lastne skušnjave. V vsej domači vasi imel sem o počitnicah eno ali dve gostoljubni hiši. Drugi pa so me po strani gledali in govorili: Vsakdo hoče biti gospod; delal naj bi, delal!

Zraven kmeta treba tudi drugih stanov. Popolnimo stanove z domačimi sinovi. Potem še le smo samostalen narod in tujec se ne bode šopiril se svojim perjem pri nas. Nevoščljivost na stran!! Podpirajmo ga, kdor je za to, in sam ne more!

Pomagajmo si sami in Bog nam pomore! Borovski.

Od sv. Jakoba se nam piše: Dolgo je že, kaj ne, gosp. urednik, da samo čitam pa nič ne pišem v „Edinost“. Vem, da vam tvarine ne manjka, pa — tū me bode nekaj, tam zopet kaj drugega; kdo bi bil vedno tih!

Neki dopis iz Trsta v „Voč. izdanji“ št. 93. dobil je v „Jutranjem izdanji“ št. 95 poravek — pravi lišnji rep. Zdi se mi, da nekdo umiva zamorec, ali pa se umiva sam.

Ako žena Prvačanka pravi: „Mi no go bisogno de' štavi“ in misli — kakor pravi — na svoje ljudi doma, s tem vendar ni opravičena. Ako svoje ljudi in svoj kraj zaničuje, bo druge gotovo še bolj.

Ako za njenega 13 (ali 15) letnega sina ni bilo slovenske šole, kaj pa za druge, mlajše otroke?

Da je pa iz ulice „Castaldi“ daleč v slovensko šolo k sv. Jakobu, to — to je pa vendar prevelika ironija in grda laž! Slovenska šola je imela že učence iz ulice „Corso“, „Molin piccolo“, „Sv. Alojzij“ itd. Potem pa kdo norce brije, da je iz ulice „Castaldi“ daleč v slovensko šolo! Najlepše je pa to, da nje sin, kateri zna tri jezik (P), meče — kakor mati — „štave“ okrog sebe. Pri vsem tem pa hoče biti zamorec bel!

B.

C. In kr. vojna eskadra dospela je minoli četrtak v Pulj na razoroženje.

Državni bankovci po 1 gld. Finančno ministerstvo je izdalo naredbe centralni državni blagajni in vsem pokrajnim blagajnam, da smojjo namesto papirnatih goldinarjev odelj izdavat le sreberne goldinarje in krone. Kar pride papirnatih gld. v blagajne, ne izda se več v promet.

Veselico na korist družbe sv. Cirila in Metoda za istro prirede dne 19. t. m. reški in tržaški abiturijenti v Kastvu, v prostorih tamošnje čitalnice. Program priobčimo pozneje.

Iz II. Bistrice se nam piše dne 8. avgusta: Ko so sinoči ob 8. uri na Dolenjem Zemunu odpregali konja g. Vrha po domače Pavlina, splasil se je konj ter pridiral v II. Bistrico. Tu je pri Androvi hiši št. 77 tako potepal in poškočoval na glavi in po obrazu 77letnega, gluhlega bivšega krojača Ivana Bilca, po domače Beraka, da je ubogemu starčku usojeno še malo ur življenja na svetu. Nesreča nikdar ne počiva in nikdo ne ve ne urs ne dneva.

Nevihte iz Istre prihajajoča poročila o nevihtah, ki so poslednje dni provročile mnogo škode po raznih krajih. Posebno je okolo Motovuna napravila toča veliko škode. — Iz Celovca poročajo dne 8. t. m., da je istega dne pobila toča v Krški dolini v gornjem Koroškem maleno vso žetev. Zrna so padala tako debela liki golobja jajca. Posebno težko oškodovana je občina Št. Vitiaka.

Grof obsojen zaradi žaljenja Nj. Veličanstva. Dne 8. t. m. je bila pred goriškem okrožnem sodišču razprava proti 33letnemu, že večkrat kaznovanemu mornarju grofu Adelchi Panigal, obtoženemu žaljenja Njeg. Veličanstva. Zatoženi grof-mornar je dne 10. junija t. l. v neki gostilni v Ismailiji zelo zaničljivo govoril o Nj. Veličanstvu in žalil na časti tudi tamošnjega konzula. Dobil je 2 leti težke ječe.

Nezgoda. 12letni Ivan Rebek, stanujoč na Greti hšt. 217 padel je raz nek obmejni sid in si zlomil desno nogo. Odnegli so ga v bolnišnico.

Ponesrečil nadškof. Dne 9. t. m. splašili so se konji dunajkega nadškofa megr. dr. Angererja, v tem, ko se je nadškof peljal na sprehod. Nadškof je padel raz vos in se nekoliko pobil.

Požar v Herpeljah. Iz Herpelj pišejo dne 7. t. m., da je 6. navstal ogenj v hiši posestnika Andreja Benčiča št. 6 v Herpeljah ter uničil v dveh urah poslopje in senjak, proizvodivši okolo 700 gld. škode. Zahvaliti se je prebivalcem bližnjih vasi Slope, Tublje Kozina in Klanc, da so po neumornem delu ogenj pogasili, kajti valed pomanjkanja vode bi bil požar lahko uničil vso vas.

Zavožen parnik. Parnik „Dalmazia“ ogerško-hrvatske parobrodne družbe na Reki zavožil je predvčeršnjem na vožnji z Reke v Trst na skaline „Kalbula“ pri Poroču ter je v nevarnem položaju. Lloydova parnika „Risano“ in „Adriana“ skušala sta daloj zaman spraviti ga v globoko vodo. — Govori se tudi, da je „Dalmazia“ vrgel nek vojni parnik na skaline. „Dalmazia“ je močno poškočovan.

Poskušena samomora. 19letna šivilja Julija Ranzatto, stanujoča v ulici S. Giusto hšt. 3, izpila je predsinocnem nekoliko karbolne kisline, hotoč usmrtiti se. Domačini so poklicali zdravnika iz zdravniške postaje,

koji je dekletu izpral želodec in jo tako spravil iz nevarnosti. Ker pa je lepa Julika vendar še nekoliko onemogla, odpisal jo je zdravnik v bolnišnico. Svoje življenje je hotela končati zaradi tega, ker se je bila sprla s svojim zaročnikom. — Javni postrešek št. 142, Ivan Cozzi, skočil je predvčeršnjem popoldne raz sid poleg ceste k „Lovcu“ v strugo potoka. Na vso srečo se je le nekoliko pobil na kamenju. Odpeljali so ga v bolnišnico. Cozzi se je hotel ubiti baje zaradi velike bēde.

Sodnijsko. 54letni trgovski agent Nazario Cioccolanti iz Sinigaglie, je dobil zaradi krivega pričanja 3 mesece ječe. Cioccolanti se je bil svoji gospodnji, trgovki Teresi Stein zlagal, da prevzame neka ženska poročstvo za drugo žensko, koja je bila vzela nekoliko blaga na odplačevanje na obroke. Ker pa poslednja ni plačala, točila je trgovka prvo žensko, o koji je mislila, da je prevzela poročstvo. Pri dotični razpravi je trdil agent svojo neresnico tudi pred sodiščem. — 36 letna dekla Matilda Licessi ukradla je bila meseca aprila t. l. svoji gospodnji Josipini Comisso zastavljavni listek o zlati verižici, vredni 120 gld. in zastavila listek v neki gostilni za 4 gld. 10 nč. Predvčeršnjem je dobila pred tukajšnjim sodiščem zaradi tatvine 3 mesece ječe.

Policijsko. 33letno Marijo P. iz Ubeljskega pri Postojni so zaprli, ker je živela prav pohujljivo. — Vrtarju hiše št. 4 v ulici dei Cordaiuoli ukradel je predvčeršnjem neznan tat dva para čevljev, vredna 9 gld. — Agent Franja B. iz Trsta, pristojnega v Postojino so zaprli, ker se je sprehajal po Tretu, da-si je bil že ignan iz mesta.

Koledar. Danes (11.): Suzana, dev.; Filomena, dev., muč. — Jutri (12.): 13. pobinkoština nedelja; Klara, dev. — V ponedeljek (13.): Hipolit in Kasijan, muč. — Prvi krajec. — Solnce iside ob 4. uri 59 min., satoni ob 7. uri 10 min. — Toplota včoraj: ob 7. uri s jutraj 20 stop., ob 2 pop. 25.5 stop.

„Slovenski Svet“, št. 15. od 10. avgusta, ima naslednjo vsebino: Katoliškim konservativcem zapadnih Slovanov. — O našem programu nasproti cirilometodijski cerkvi. — Napredni položaj. — Der Königshohn Marko. Gazela Tinici. — Я не на буду никогда. (Ruska pesem). — Srbiji. Stritarjeva pesem v latinici in cirilici ter ruskem prevodu. — Žnjica (slov. pesem). — Magia. (Hrv. pripovedba). — Književno pismo. — Lepa nedelja ruskega pravoveda na Zapadu. — Ruske drobtinice. — Ogled po slovenskem svetu. — Književnost.

Najnovejše vesti.

Varšava 10. (Kolera.) Vesti, prihajajoče iz raznih krajev pokrajine trdijo, da se kolera širi bolj in bolj. Mnogo ljudij umrje vsak dan.

Budimpešta 10. „Magyar Allam“ objavlja predlog klerikalne stranke, da naj bi kralj odloži potrditev civilno-politiških zakonov do novih volitev, kor sedanjji poslanci nimajo mandata za rešitev tega vprašanja.

Budimpešta 10. Minister poljedelstva, grof Festetics, je poročal o svojem državnozbornem delovanju svojim volilcem v Felső-Eőrju. Poročilo je zbor odobral. Liberalna in nezavisna stranka sti zopet proglasili ministra kandidatom za državni zbor.

Budimpešta 10. Poročilo o stanju šetve cen žetev pšenice od 38 do 39 mil., rai od 14 do 15 mil., ječmena na 12 mil. in ovsa na 10 mil. met. stot. Valed suše stoji slabo krompir, tobak, zelenjava in sočivje. V nekaterih krajih, posebno v Alföldu, ne bode krme za živino.

Belgrad 10. Med Dukičevimi hajduki in orožniki bil je hud boj. Vodja hajdukov je težko ranjen; ostali tolovaji so pobegnili.

Tarnopol 10. Zapri so gimnazijalca Josipa Stheala, v čigar stanovanju so našli pred jednim mesecem tajno tiskarno in koji je bil zatem pobegnil.

Pariz 10. Raskralj Milan odpotuje prihodnjo soboto ali nedeljo naravnost v Beligrad, od koder se poda v Niš, da prisostvuje slavnostim prigodom rojstnega dne kralja Aleksandra.

London 10. Privatna poročila iz Shangaia trdijo, da dosedanje praske med Japonci in Kitajci niso bile nikakoršne važnosti in nikakor ne odločilne. Dosedanje pridobitve Japonske je treba pripisati dejstvu, da je japonska vojska mnogo bolje izvežbana, nego Kitajska, temu nasproti pa je Kitajska mnogo številnejša, zatorej mora konečno zmagati Kitajska (P) ako se vojna zavleče. — Računijo, da bode imela Kitajska do prihodnje spomladi mobilizovanih 400.000 mož. — Govori se še vedno o pogajanju Angleške s

Rusijo, da bi te dve volesili posredovali med vojujočimi se državami.

London 10. Kitajski cesar je utasal pobirati po vsej državi doklado za vojsko. Govori se tudi o posojilu, koje išče baje Kitajska v inozemstvu. — Japonci se jako šurijo s nabiranjem vojakov. Trdi se, da namurujejo z vso silo napasti Kitajsko, prodno še ista zbere svojo vojsko. V kratkem bode menda velika, odločilna bitka.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6 67—6 69, za spomlad 7 08—7 10. Koruza za avg.-sept. 5 75 do 5 77. Oves za jesen 5 85—5 87. Rā za jesen 5 17—5 18.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6 50—6 55, od 79 kil. f. 6 55—6 60, od 80 kil. f. 6 60—6 65, od 81 kil. f. 6 65—6 70, od 82 kil. f. 6 70—6 80.

Ječmen 5 80—6 10; proso —

Ponudbe po pšenici slabe, popraševanje dobro. Trg jako stalen. Prodalo se je 15.000 met. st., 5 nč. dražje. Rā 5—10 nč. dražje. Koruza tudi 5 nč. dražje. Oves in ječmen jako stalna. Vreme: oblačno.

Fraga. Neradmirani sladkor za avgust f. 15.25 nova roba za december f. 14.16.

Kavra. Kava Santos good average za avgust 97—, za december 85.50.

Hamburg. Santos good average za avgust 77.25, september 75—, december 68.75, trg miren.

Dunajska borza 10. avgusta

	1894.	danes	včoraj
Državni dolg v papirju		98.55	98.50
„ „ v srobru		98.30	98.45
Avstrijska renta v zlatu		122.45	122.45
„ „ v kronah		97.55	97.79
Kreditno akcije		363.50	363.50
London 10 Let.		124.55	124.60
Napoleoni		9.89	9.90
100 mark		61—	61—
100 Italj. lir		44.50	44.50

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Ivračkovcu“) priporoča pravi krški teran iz Komna I. vrste po 40, 11. po 32 in belo vipavsko po 36 nč. liter. — Držec se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Svoji k svojim!

Po neverjetno niskih cenah dobivajo se najnovejša vsakovrstna

Kolesa (bicykli)

(model 1894)
na openski novi cesti št. 18, blizu pivovarne. Jamš, se za vsako kolb 12 mesecov. Kdor ne zna voziti nauči ga brez nevarnosti in brezplačno v treh dneh slovenski učitelj, in nikdo naj ne misli, da ne bi se naučiti mogel. — Poilija se na deželo in vso kraje. Cene so:
Kolo s tankim kavčukom gld. 98—
„ z volim kavčukom gushion 108—
„ pnevmatično se širokim kavčukom 138—
„ „ močnejše Daulopali Continental 145—
„ „ s tangentalnimi prečkami 150—
Stroji s 3 kolesi z železnimi obroči za otroke 12—
„ „ „ fantiče obroči iz kaučuk 20—
Na-lav:
Zaloga koles v Trstu, Strada nuova št. 18

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ime-poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Tečijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino debelo, tako mešanom, kakor za deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine is St. Petra na Notranjem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprsno mleko po 14 kr. liter nesoderšno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, plotenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališčil tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolgo so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, Cl. kavarar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanajstih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104—23

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pro-skrbljeno

prodajalnico jestvin (v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadržnikom in nezadržnikom, koji prvi so delčni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotova)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvomi dvoranami, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gorkimi in mrzlimi jedil. Priporoča tudi svojo

mesnico v Rojanu (poprej Pertotova) kjer se prodaja goreje in tolače meče, po najnižjih tržnih cenah Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani se se vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5